

Неработоспособност

Неработоспособни сте, ако временно не можете да работите или да се разписвате в бюро по труда поради болест, злополука или бременност. В такъв случай имате право на заместващи помощи от здравноосигурителната каса. Трябва да уведомите здравноосигурителната каса навреме за неработоспособността си.

Кого да уведомя, ако съм неработоспособен?

- Ако сте наето лице (работник или служител), уведомете работодателя си и СМ.
- Ако сте безработни, уведомете СМ, а на фиша от бюро по труда посочете дните с болничен. Така и плащащата институция ще е информирана.
- Ако сте самостоятелно заето лице, тогава трябва да съобщите само на СМ.

Кога трябва да уведомя здравноосигурителната си каса?

Информирайте я **не по-късно от седем календарни дни** след настъпване на неработоспособността. Така ще сте сигурни, че не сте закъснели.

- Ако имате право на гарантирано заплащане, тогава трябва да подадете информацията преди края на този период.
- Ако сте хоспитализирани в рамките на Вашия срок за информиране, тогава този срок се преустановява за времето на болничния Ви престой.

Важно: Ако закъснеете с подаването на информация за неработоспособността си, губите 10% от заместващите помощи за периода на закъснението.

Как да уведомя здравноосигурителната си каса?

Нека лекарят Ви попълни "Свидетелство за неработоспособност" (Getuigschrift van arbeidsongeschiktheid). Този документ се нарича и "Поверително" (Vertrouwelijk), Можете да го свалите от www.cm.be/aangifte или да го вземете от офис на СМ.

Изпратете попълнения документ с **bpost** до здравноосигурителната си каса. За дата на подаване се приема датата на пощенското клеймо.

Можете да предадете попълненото удостоверение на консултиращия лекар срещу обратна разписка.

Важно: Никога не пускайте попълненото удостоверение в пощенска кутия на СМ или в плик на СМ-direct.

Как да кандидатствам за заместващи помощи?

Ако консултиращият лекар признае неработоспособността Ви, ще Ви бъде създадено досие. С писмо ще бъдете уведомени за периода на неработоспособността си (с посочване на условна крайна дата). Ще получите и лист с информация, който трябва да попълните и да предадете на здравноосигурителната си каса. Можете да попълните листа с информация и онлайн. СМ ще вземе необходимите данни от Вашия работодател, от бюро по труда или от двете. Ако сте самостоятелно заето лице, ще трябва да попълните сами получените документи.

Щом се сдобие с всички тези данни, СМ ще провери дали имате право на заместващи помощи.

Кога и колко време ще получавам помощи?

Моментът, в който ще получите заместващи помощи, и тяхната продължителност зависят от конкретната ситуация:

- Ако сте наето лице: от първия ден след периода на гарантирано възнаграждение до крайната дата на признатата неработоспособност.
- Ако сте безработни: от първия ден на болестта до крайната дата на признатата неработоспособност.
- Ако сте самостоятелно заето лице: в случай, че сте болни повече от седем дни и сте получили удостоверение за неработоспособност (Getuigschrift van arbeidsongeschiktheid) от Вашия лекар в рамките на четиринадесет дни, имате право на помощи от първия ден на разболяването. Ако болестта Ви трае седем дни или по-малко, този период няма да се компенсира.

Можете да получавате заместващи помощи не повече от дванадесет месеца. Ако неработоспособността Ви продължи над година, ще получите пенсия за инвалидност. Тя се изчислява по различен начин.

Какъв е размерът на помощта?

- Като наето лице Вие ще получавате заместващи помощи, които се равняват на 60% от среднодневното Ви възнаграждение.
- Възнаграждението, което се взема под внимание, има определена горна граница.

- Ако сте безработни, през първите шест месеца заместващите помощи ще са равни на обезщетението за безработица. Ако обезщетението Ви за безработица е надхвърляло 60 % от среднодневното Ви възнаграждение, заместващите помощи ще се ограничат до по-ниския размер. От седмия месец нататък сумата се преизчислява.
- Като самостоятелно заето лице ще получавате фиксирана сума, зависеща от семейните Ви обстоятелства.

Какво да направя, ако...

... болестта ми продължи и след крайната дата на признатата неработоспособност?

Нека лекарят Ви попълни ново заявление, като най-горе **на формуляра** отбележи **"удължаване" (verlenging)**. Подайте формуляра в СМ не по-късно от седем дни след началната дата на удължаването.

Единственото изключение от този срок се прави при хоспитализация, като срокът за информиране се прекратява за времето на болничния Ви престой.

... се върна към работата/статута на безработен преди крайната дата на признатата неработоспособност?

- Ако сте наето лице, информирайте СМ в писмена форма и **в срок от осем дни** за датата, на която сте възобновили работа, напр. чрез декларация за **възобновяване на работа**. Вашият работодател по-късно ще потвърди тази дата през интернет страницата за социално осигуряване.
- Ако сте безработни, поискайте от бюрото по труда попълнен документ за връщането на статуса на безработен и го депозирайте пред СМ.
- Ако сте самостоятелно заето лице, незабавно подайте в СМ попълненият документ за **връщане на работа**.

Важно: Ако се върнете на работа или към статута на безработен в първия работен ден след края на признатата неработоспособност, не е нужно да правите нищо.

... получа от консултиращия лекар покана за медицински преглед?

Непременно се отзовете, иначе помощите Ви ще бъдат спрени. Освен това при продължително отсъствие без основателна причина консултиращият лекар трябва да прекрати признатата неработоспособност.

Ако по медицински причини (например заради хоспитализация) не можете да отидете на преглед, се свържете със здравноосигурителната си каса.

... искам да се върна частично на работа?

Подайте молба до консултиращия лекар, преди да се върнете към дейността си.

Важно: Разрешителното или съгласието с посочена крайна дата се отнася за периода, през който е позволено да се работи и в този смисъл не следва да се счита за признаване на

нетрудоспособност. За да удължите този период, трябва да подадете молба за ново разрешително/съгласие.

Упражняването на дейността, за която сте получили разрешение, може да доведе до намаляване размера на заместващите помощи. За повече информация се обръщайте към СМ. Дори да сте получили разрешение за извършване на дадена дейност през периода на неработоспособността си, Вие пак сте задължени при нужда да предоставите на консултиращия лекар свидетелства за удължаване на неработоспособността.

... през периода на неработоспособността живея известно време на друг адрес в чужбина?

Свържете се с СМ не по-късно от **четирнадесет дни** преди заминаването си. Понякога е нужно предварително разрешение.